

Μια παγκόσμια πρωτοβουλία για την καταπολέμηση της ερημοποίησης

Εισαγωγή

Είκοσι οκτώ ιδρύματα από όλο τον κόσμο που αποτελούνται από ερευνητικά κέντρα, πανεπιστήμια, ΜΚΟ, και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, ξεκίνησαν ένα μεγάλο ολοκληρωμένο ερευνητικό πρόγραμμα την 1η Φεβρουαρίου 2007 που ονομάζεται DESIRE.

Ο προϋπολογισμός του προγράμματος είναι πάνω από 9 εκατομμύρια ευρώ και η διάρκεια του προγράμματος είναι 5 χρόνια

Το πρόγραμμα DESIRE στοχεύει στην καθιέρωση ελπιδοφόρων εναλλακτικών στρατηγικών χρήσης γης και προστασίας του περιβάλλοντος σε δεκαέξι περιοχές σε όλο τον κόσμο που είναι υποβαθμισμένες και κινδυνεύουν να ερημοποιηθούν. Βασίζεται δε στη στενή συνεργασία των επιστημόνων με τους τοπικούς χρήστες της γης. Αυτή η παγκόσμια προσέγγιση συμμετοχής εξασφαλίζει αποδεκτές και εφικτές τεχνικές προστασίας του περιβάλλοντος, καθώς επίσης και μία υγιή, επιστημονική βάση για την αποτελεσματικότητα σε διάφορες κλίμακες. Το πρόγραμμα DESIRE κάνει μία προσέγγιση σε βάθος.

► οι υποβαθμισμένες ή ερημοποιημένες περιοχές, καθώς επίσης και οι χρήστες (αγρότες και κτηνοτρόφοι) των περιοχών αυτών προσδιορίστηκαν σε όλες τις χώρες που περιβάλλουν τη Μεσόγειο και σε 6 άλλες χώρες που αντιμετωπίζουν παρόμοια περιβαλλοντικά προβλήματα,

► τα σύνολα δεικτών ερημοποίησης θα καθοριστούν με μία συλλογική προσέγγιση και θα δημιουργηθεί ένα εναρμονισμένο σύστημα πληροφοριών για την οργάνωση των κοινωνικό-οικονομικών δεδομένων, ► καινούριες και ήδη υπάρχουσες στρατηγικές για την προστασία του περιβάλλοντος θα καθοριστούν σε συνεργασία με τις κοινότητες των χρηστών της γης,

► αυτές οι στρατηγικές θα εφαρμοστούν στον αγρό και θα ελεγχθούν και μοντελοποιηθούν προκειμένου να ποσοτικοποιηθεί η αποτελεσματικότητά τους σε διάφορες κλίμακες

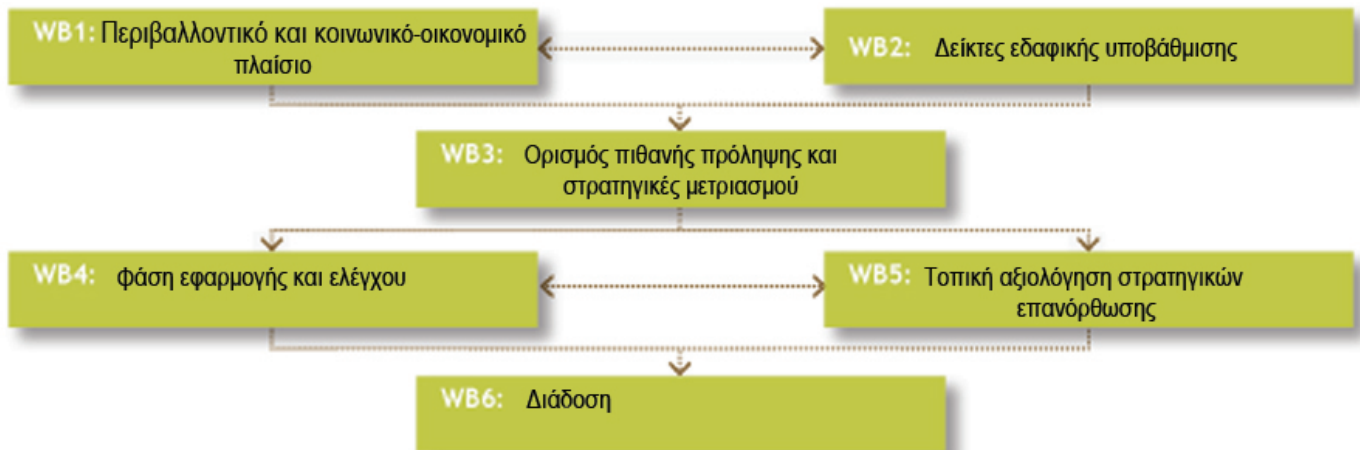
► τα αποτελέσματα θα επεκταθούν με τη χρήση συνόλων δεικτών, γεωπληροφοριακών δεδομένων και ολοκληρωμένων συστημάτων μοντελοποίησης συνδυάζοντας κοινωνικό-οικονομικές και περιβαλλοντικές πτυχές και

► τελικά τα αποτελέσματα θα μεταφραστούν

σε μία σειρά από πρακτικές οδηγίες για καλές γεωργικές πρακτικές και για σωστή διαχείριση του περιβάλλοντος, οι οποίες θα διαδοθούν σε όλους τους ενδιαφερόμενους, αγρότες, κτηνοτρόφους, κυβερνητικές αρχές, φορείς χάραξης πολιτικής, ΜΚΟ, χρήστες γης, ιδιοκτήτες γης και τοπικές κοινότητες.

Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που αναφέρονται στην εισαγωγή, το πρόγραμμα DESIRE έχει διαιρεθεί σε μία λογική σειρά από αλληλένδετα Πακέτα Εργασίας WB (βλέπε παρακάτω εικόνα), καθένα από τα οποία έχει συγκεκριμένους στόχους και προϊόντα.

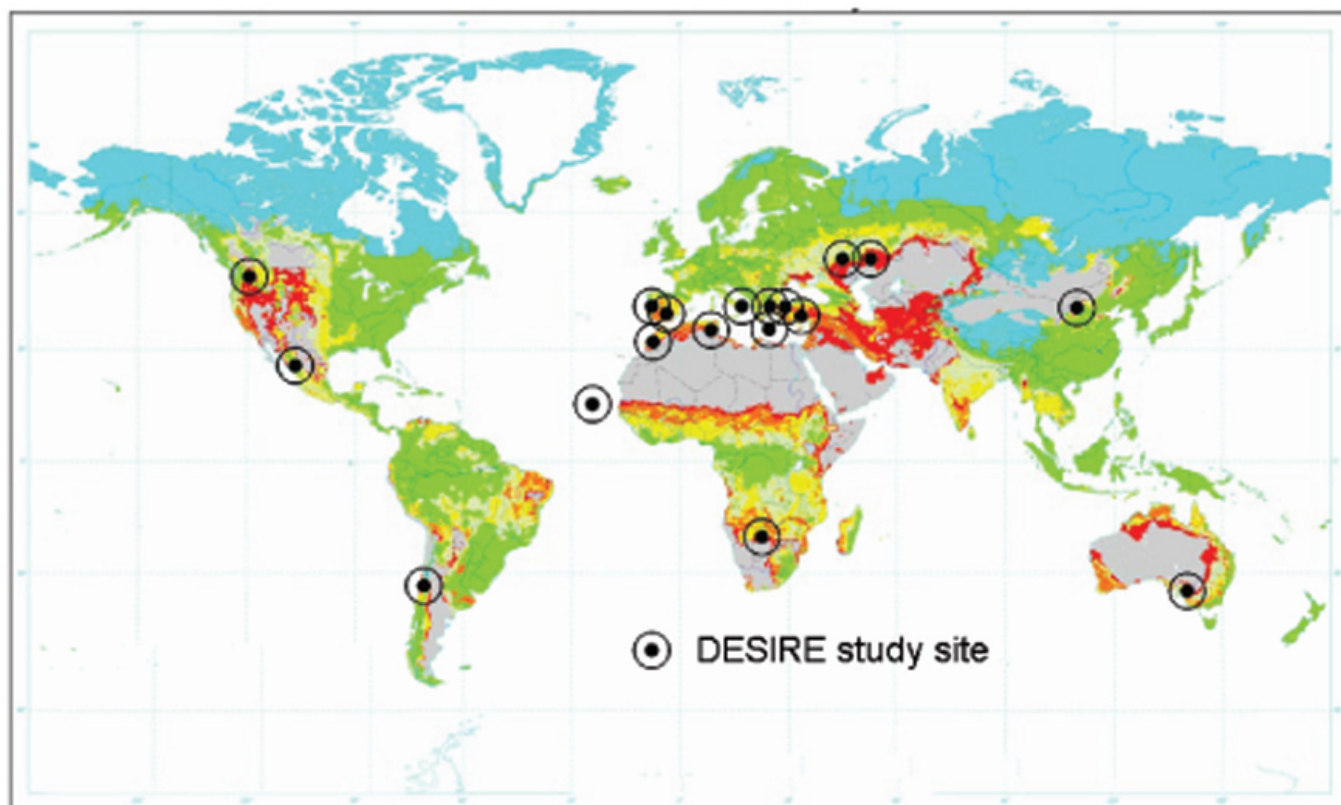
Το **WB1** εξερευνά τις 18 υπό μελέτη περιοχές και οργανώνει τα χωρικά περιβαλλοντικά δεδομένα αλλά και τα κοινωνικό-οικονομικά δεδομένα όλων των εμπλεκόμενων ομάδων. Το **WB2** χρησιμοποιεί τις πληροφορίες και τα διαθέσιμα αποτελέσματα από άλλα προγράμματα της ΕΕ για να ορίσει και να αξιολογήσει τα σύνολα των δεικτών ερμητοποίησης. Η επάρκεια αυτών των δεικτών δοκιμάζεται στη φάση ελέγχου, δηλαδή στο **WB4** και χρησιμοποιείται για να οργανώσει τα αποτελέσματα ελέγχου μέσα σε ένα πλαίσιο. Το **WB3** χρησιμοποιεί τις πληροφορίες από τα **WB1** και **2** για την ανάπτυξη στρατηγικών προστασίας και αποκατάστασης σε στενή συνεργασία με τις εμπλεκόμενες ομάδες.

Αυτές οι στρατηγικές εφαρμόζονται σε όλες τις υπό μελέτη περιοχές στο **WB4** και η αποδοτικότητά τους μετράται και διαμορφώνεται με το πέρασμα αρκετών ετών. Ο στόχος του **WB5** είναι να διευρύνει τα αποτελέσματα του **WB4** και να τα διαμορφώσει σε μεγαλύτερη κλίμακα, προβλέποντας τις τοπικές επιδράσεις της καταπολέμησης της ερμητοποίησης σε περιβαλλοντικό και κοινωνικό-οικονομικό πλαίσιο. Το **WB6** χρησιμοποιεί τα δεδομένα από όλα τα υπόλοιπα Πακέτα Εργασίας και σχεδιάζει ένα εναρμονισμένο σύστημα πληροφοριών (HIS), στο οποίο συμβάλλουν όλα τα **WB** και οργανώνει τη διανομή των αποτελεσμάτων.

Μια Παγκόσμια Πρωτοβουλία

Το πρόγραμμα DESIRE καλύπτει ένα σύνολο από 18 ερευνητικές περιοχές ανά τον κόσμο (βλ. παρακάτω εικόνα) που έχουν προσβληθεί από ένα ή περισσότερα προβλήματα σχετικά με την ερημοποίηση. Αυτές οι περιοχές βρίσκονται κάτω από διαφορετικές κοινωνικό-οικονομικές συνθήκες που επηρεάζουν την μορφή της χρήσης και της διαχείρισης της γης, αλλά και κάτω από διαφορετικό φυσικό πλαίσιο που επηρεάζει το κλίμα και το ανάγλυφο τους. Το γεγονός αυτό δίνει στο DESIRE ένα πραγματικά "παγκόσμιο" εργαστήριο για να εφαρμόσει δοκιμασμένα μέτρα προστασίας και αποκατάστασης του περιβάλλοντος και του επιτρέπει να βρει νέες και καινοτόμες προσεγγίσεις για την καταπολέμηση της ερημοποίησης. Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις θα είναι η συγχώνευση των αποτελεσμάτων σε ένα μεθοδολογικό πλαίσιο και σε ένα εναρμονισμένο σύστημα πληροφοριών (HIS). Αυτό απαιτεί μια καλά δομημένη προσέγγιση.

Ερευνητική Περιοχή

Guadentin Basin, Murcia, **Ισπανία**

Macao, **Πορτογαλία**

Rendina Basin, **Ιταλία**

Κρήτη, **Ελλάδα**

Λεκάνη Νέστου, Μαγγανός, **Ελλάδα**

Konya Karapinar Plain, **Τουρκία**

Eskisehir Plain, **Τουρκία**

Mamora/Sehoul, **Μαρόκο**

Zeuss-Koutine, **Τυνησία**

Djanybek, **Ρωσία**

Novij, Saratov, **Ρωσία**

Loess Plateau, **Κίνα**

Boteti Area, **Μποτσουάνα**

Cointzio catchment, **Μεξικό**

Walnut Gulch Watershed, **ΗΠΑ**

Glenelg Hopkins region, **Αυστραλία**

Secano Interior, **Χιλή**

Santiago Island, **Πράσινο Ακρωτήριο**

Κύριο Πρόβλημα / Διαδικασία Ερημοποίησης

Ξηρασία, υδατική διάβρωση

Δασικές πυρκαγιές

Υδατική διάβρωση

Υδατική διάβρωση, υπερβόσκηση, έλλειψη νερού

Αλατότητα

Αιολική διάβρωση

Υδατική διάβρωση

Αυξανόμενη πίεση λόγω αστικοποίησης

Ανταγωνισμός για τους ελάχιστους υδάτινους πόρους

Φτωχή βλαστική ανάπτυξη

Αλατότητα

Αιολική και υδατική διάβρωση

Υπερβόσκηση και μείωση πλημμυρών

Υδατική διάβρωση

Αλλαγή βλάστησης, πλημμύρες με ελάχιστο χρόνο συρροής

Αλατότητα, σποραδικές πυρκαγιές θάμνων

Υδατική διάβρωση, έντονες χαραδρώσεις

Διάβρωση, ξηρασία, πλημμύρες με ελάχιστο χρόνο συρροής

Ευπάθεια στην Ερημοποίηση

Αποτελέσματα του προγράμματος και διανομή τους στους χρήστες γης

- ▶ ανάπτυξη ενός Εναρμονισμένου Συστήματος Πληροφοριών (HIS) το οποίο θα είναι κέντρο αρχειοθέτησης, τεκμηρίωσης και θα επιτρέπει την πρόσβαση σε αυτό όλων των στοιχείων που συλλέγονται, οργανώνονται και αναπτύσσονται στο Πρόγραμμα DESIRE,
- ▶ διάδοση όλων των πληροφοριών που σχετίζονται με το πρόγραμμα, έτσι ώστε όλοι οι συνεργάτες να έχουν πρόσβαση σε αυτές,
- ▶ το σύστημα HIS θα είναι διαδικτυακό σε διάφορες γλώσσες,
- ▶ κατασκευή εργαλείων στήριξης-απόφασης που θα προτείνουν τις "καλύτερες διαχειριστικές πρακτικές" όπως αυτές καθορίζονται από έρευνες και δοκιμές που γίνονται στις ερευνητικές περιοχές,
- ▶ προετοιμασία πακέτων καθοδήγησης και εκπαιδευτικών πακέτων που θα βοηθήσουν τους χρήστες να "γεφυρώσουν" το κενό πληροφοριών που υπάρχει μεταξύ των επιστημόνων και των χρηστών της γης στις χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα,
- ▶ διάδοση των προϊόντων του προγράμματος DESIRE στη διεθνή κοινότητα, σε μία διεθνή διάσκεψη του DESIRE και μέσω ειδικών συνόδων σε άλλες διασκέψεις.

Μια παγκόσμια
ερευνητική
πρωτοβουλία
με στόχο
τον μετριασμό
της ερημοποίησης
και την
αποκατάσταση
των
υποβαθμισμένων
εδαφών.

Επιστημονικοί Συνεργάτες Προγράμματος

1 Alterra, Ολλανδία	10 Eskisehir Osmangazi University, Τουρκία	21 ITC, Ολλανδία
2 Catholic University of Leuven, Βέλγιο	11 University of Mohamed V, Έδρα UNESCO-GN, Μαρόκο	22 IRD, Γαλλία
3 University of Leeds, Ηνωμένο Βασίλειο	12 Institut de Regions Arides, Τυνησία	23 Cornell University, ΗΠΑ
4 University of Wales Swansea, Ηνωμένο Βασίλειο	13 Institut for Soil and Water Conversation, Κίνα	24 Deakin University, Αυστραλία
5 Centre for Development and Environment, University Bern, Ελβετία	14 Wageningen University, Ολλανδία	25 MEDES, Ιταλία
6 Estacion Experimental de Zonas Aridas, Ισπανία	15 Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Ελλάδα	26 MSUEE, Ρωσσία
7 University of Aveiro, Πορτογαλία	16 BothEnds, Ολλανδία	27 INIA, Χιλή
8 CNR Research Institute for Hydrogeological Protection, Ιταλία	17 ISRIC, Ολλανδία	28 INIDA, Πράσινο Ακρωτήριο
9 Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα	18 Escola Superior Agraria de Coimbra, Πορτογαλία	
	19 CARI, Γαλλία	
	20 University of Botswana, Μποτσουάνα	

✉ Διεύθυνση επικοινωνίας: ALTERRA, Soil Science Centre / Coen Ritsema, P.O. Box 47 - 6700 AA Wageningen, The Netherlands
Phone: +31 317 48 65 17 • Fax: +31 317 41 90 00 • Email: Coen.Ritsema@wur.nl • www.desire-project.eu

A global initiative to combat desertification

